

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 270/2025-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom Mgr. Paskalom Milatom, Hviezdoslavova 3, Rožňava, proti postupu Mestského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. 34C/30/2022 a uzneseniu tohto súdu č. k. 34C/30/2022-342 z 21. decembra 2023 a proti postupu Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 3Co/24/2024 a uzneseniu tohto súdu č. k. 3Co/24/2024-556 z 5. septembra 2024 v spojení s opravným uznesením č. k. 3Co/24/2024-562 z 22. novembra 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 20. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia svojich práv podľa čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 14, čl. 15 ods. 1, čl. 16, čl. 19, čl. 22, čl. 26 ods. 1 a 2, čl. 27 ods. 1, čl. 40, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 10 ods. 1, čl. 13, čl. 14 a čl. 17 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 5 ods. 1 až 3, čl. 6, čl. 10, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 1, čl. 15, čl. 17, čl. 21, čl. 22 a čl. 25 Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím postupom Mestského súdu Košice (ďalej len „mestský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 34C/30/2022 a uznesením tohto súdu č. k. 34C/30/2022-342 z 21. decembra 2023 (ďalej len „uznesenie mestského súdu“) a proti postupu Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3Co/24/2024 a uznesením tohto súdu č. k. 3Co/24/2024-556 z 5. septembra 2024 v spojení s opravným uznesením č. k. 3Co/24/2024-562 z 22. novembra 2024 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“). Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenia zrušil a prikázal mestskému súdu konať v spore vedenom pod sp. zn. 34C/30/2022 bez zbytočných prieťahov. Súčasne žiada, aby jej ústavný súd priznal finančné zadosťučinenie 20 000 eur a náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka ako žalobkyňa podala 15. februára 2022 správnu žalobu na v tom čase príslušnom správnom súde (krajskom súde), ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej Slovenskej republiky, za ktorú koná Sociálna poisťovňa (ďalej len „žalovaná“) č. 895 305 8961 0 z 27. októbra 2021. Sťažovateľka v podanej žalobe uplatnila viacero nárokov súvisiacich s nápravou rozhodnutia vo veci priznania invalidného dôchodku. Okrem preskúmania zákonnosti označeného rozhodnutia si uplatnila aj nároky na základe zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „antidiskriminačný zákon“). Krajský súd po oboznámení sa s obsahom správnej žaloby zistil, že vec v uvedenej časti patrí do civilného súdnictva, a preto upovedomením o postúpení z 27. júna 2022 postúpil rozhodnutie o nárokoch týkajúcich sa písomného ospravedlnenia, zaplatenia majetkovej ujmy a primeraného zadost'učinenia ako nemajetkovej ujmy sťažovateľky Okresnému súdu Košice I (teraz mestskému súdu) ako súdu vecne a miestne príslušnému na rozhodnutie.

3. Podaním z 10. marca 2023 žalovaná navrhla, aby súd prerušil konanie, pretože rozhodnutie o merite veci závisí od otázky, ktorú nie je oprávnený riešiť, a to konkrétne od otázky dňa vzniku nároku na invalidný dôchodok, otázky nezákonnosti rozhodnutia o invalidnom dôchodku, prípustnosti odborného posudku a otázky povinnosti žalovanej vystavovať potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti namiesto ošetrojúceho lekára, o ktorých rozhoduje príslušný správny súd. Sťažovateľka vyjadrila nesúhlas s prerušením konania.

4. Napadnutým uznesením mestský súd podľa § 164 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Správnom súde v Košiciach pod sp. zn. KE-5Sa/4/2022. O odvolaní sťažovateľky krajský súd rozhodol tak, že napadnutým uznesením rozhodnutie mestského súdu potvrdil. Všeobecné súde boli zhodne toho názoru, že námietky sťažovateľky proti diskriminačnému prístupu či porušeniu dobrých mravov pri rozhodovaní orgánov verejnej správy o právach a povinnostiach strán sú z hľadiska spôsobu nápravy výhradami proti vecnej správnosti rozhodnutia žalovanej. Posúdenie vecnej správnosti rozhodnutia žalovanej správnym súdom môže mať podstatný vplyv na rozhodnutie súdu v danej veci, pokiaľ ide o dôvodnosť a výšku nárokov uplatnených žalobkyňou.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti rozsiahlo (33 strán) popisuje celú genézu konania vrátane popisu rôznych situácií a procesných úkonov, ktoré v danej veci uskutočnili všeobecné súde. Vzhľadom na množstvo nesúvisiacich argumentov sa ústavný súd v tejto časti obmedzil na argumentáciu vzťahujúcu sa na postup a rozhodnutia všeobecných súdov, ktoré sťažovateľka namieta v petite svojej ústavnej sťažnosti.

6. Kľúčová námietka sťažovateľky spočíva v tom, že krajský súd sa vôbec nevysporiadal s jej odvolacími argumentmi, hoci mali podstatný význam a dotýkali sa jej ústavných práv. V odvolaní tvrdila, že celé konanie na súde prvej inštancie je poznačené množstvom procesných chýb, ktoré mali za následok nezákonnosť napadnutého uznesenia. Súdne konanie s namietanou diskrimináciou je v otázke dokazovania odlišné od klasického civilného konania, pretože sa v ňom uplatňuje tzv. obrátené dôkazné bremeno, v dôsledku ktorého sťažovateľke postačovalo v žalobe poukázať

na skutočnosti, z ktorých sa na prvý pohľad javí, že bola diskriminovaná, a predpokladá sa, že k diskriminácii došlo, pokiaľ sa v konaní nepreukáže opak. Spomínané obrátené dôkazné bremeno sa v antidiskriminačnom spore uplatňuje najmä preto, lebo obeť diskriminácie nemá prístup k faktom, ktoré by potvrdzovali jej tvrdenia, a dostáva sa do dôkaznej núdze, čím vopred stráca možnosť uniesť dôkazné bremeno. Súd prvej inštancie však nevykonal ani len navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností.

7. Sťažovateľka poukázala tiež na fakt, že žalobu podala už 14. februára 2022, v ktorej popísala skutočnosti od januára 2021. Ku dňu podania odvolania uplynuli takmer dva roky od podania žaloby. Preto nebol dôvod na prerušenie konania v zmysle § 164 CSP. Napadnuté uznesenie bolo vydané na podklade návrhu žalovanej, ktorá sa snaží oddialiť súdne konanie s cieľom marenia dôkazov o jej diskriminačnom konaní, čím porušuje hospodárnosť konania v zmysle čl. 8 CSP. Sťažovateľka v tom vnímala snahu o nedôvodné prieťahy v konaní, a preto s návrhom žalovanej nesúhlasila.

8. Krajský súd je pre mestský súd nadriadeným súdom a vyslovil právny názor, že o časti žaloby týkajúcej sa nárokov sťažovateľky má rozhodovať príslušný civilný súd, pričom krajský súd nijakým spôsobom nepodmienil rozhodovanie mestského údu v súvislosti s rozhodovaním o správnej žalobe. Správny súd nežiadal od civilného súdu, aby preskúmaval vecnú správnosť rozhodnutia správneho orgánu. Mestský súd bol preto povinný rešpektovať právny názor súdu vyššej inštancie v tejto veci. Krajský súd sa pri svojom rozhodnutí odvolal na rozsudok v inej veci sp. zn. 11Co/34/2018, ktorý nie je možné aplikovať na dané konanie. Tento rozsudok sa opiera aj o uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky, ktoré taktiež nie je aplikovateľné na danú situáciu, keďže sa týka diskriminácie príslušníčky bezpečnostného zboru v rámci služobného pomeru, avšak sťažovateľka nebola nikdy u žalovanej zamestnaná.

9. Ak súd prvej inštancie akcentoval zásadu hospodárnosti konania s tým, že prerušenie konania by malo predstavovať skôr výnimku ako pravidlo, tak vydanie napadnutého uznesenia predstavuje nehospodárny postup súdu prvej inštancie. Ak ho súd využil napriek tomu, že tento inštitút by mal byť výnimkou, tak sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe, a preto mal odôvodniť svoje rozhodnutie podľa § 220 ods. 3 CSP.

10. Sťažovateľka namietala aj tú skutočnosť, že rozhodnutie o prerušení konania zaťažuje súdne konanie zbytočnými prieťahmi, keďže sa má čakať na rozhodnutie iného súdu, ktorý rozhoduje samostatne o iných nárokoch sťažovateľky. V ustanoveniach antidiskriminačného zákona nie je uvedené, že najprv musí byť nejaká otázka zodpovedaná iným súdom, dokonca by takáto podmienka nebola zákonne možná, keďže by to znamenalo vadu *res iudicata*. V zmysle § 9 ods. 3 antidiskriminačného zákona súd určí sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a všetky okolnosti, za ktorých k jej vzniku došlo, nie na základe rozhodnutia iného súdu.

11. Napadnuté uznesenie krajského súdu sťažovateľka považuje za nedostatočne odôvodnené. Nasvedčuje tomu fakt, že z jej 57-stranového odvolania spravil jeden odstavec, a teda sa náležite nevysporiadal so všetkými odvolacími argumentmi sťažovateľky. Tým, že neprihliadal na argumenty uvedené v odvolaní, bolo zmarené uplatnenie práva sťažovateľky na účinný opravný prostriedok.

12. Mestský súd rozhodol o prerušení konania uznesením z 21. decembra 2023, teda až po viac ako polroku. Odvolanie sťažovateľka podala 18. januára 2024 a toto bolo spolu so spisom predložené krajskému súdu 20. februára 2024. Keďže o odvolaní nebolo rozhodnuté v primeranej lehote, 4. septembra 2024 sťažovateľka podala predsedníčke krajského súdu sťažnosť na prieťahy v odvolacom konaní. V odpovedi zo 17. septembra 2024 predsedníčka oznámila, že vo veci bolo rozhodnuté 5. septembra 2024. Sťažovateľka bola nespokojná s odpoveďou, preto podala Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prieťahy. Ministerstvo ju dvoma podaniami upovedomilo o predĺžení lehoty na vybavenie žiadosti a dosiaľ nebola jej žiadosť vybavená. Nečinnosť ministerstva však v petite svojej ústavnej sťažnosti nenapáda.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu práv uznesením mestského súdu z 21. decembra 2023:

13. V súvislosti s napadnutým uznesením mestského súdu z 21. decembra 2023 ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého rozhoduje o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Jeho zmysel a účel je v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale rovnako je aj úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci výkonu im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú.

14. Proti uzneseniu mestského súdu mohla sťažovateľka podať odvolanie, ktoré aj využila (pričom námietky uplatnené v ústavnej sťažnosti a v odvolaní sú obsahovo totožné). Právomoc krajského súdu, ktorý o odvolaní sťažovateľky rozhodol, vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k tejto časti ústavnou sťažnosťou namietaného rozhodnutia mestského súdu. To v tomto rozsahu zakladá nedostatok právomoci ústavného súdu a je dôvodom odmietnutia ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu práv uznesením krajského súdu z 5. septembra 2024:

15. Podstatou ústavnej sťažnosti v zmysle jej petitu je porušenie práv sťažovateľky, ku ktorému malo dôjsť primárne v súvislosti s rozhodnutím o prerušení konania, ako aj v súvislosti s postupom mestského súdu a krajského súdu v namietanom konaní. Sťažovateľka kritizuje procesný postup všeobecných súdov, považuje ho za nezákonný a rozporný s jej právom na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a pomenúva pochybenia, ktorých sa podľa jej názoru dopustili od momentu, keď bola postúpená časť ňou uplatnených nárokov na civilné sporové konanie.

16. V súvislosti s takto koncipovanou ústavnou sťažnosťou ústavný súd najskôr pripomína, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci všeobecnými súdmi, a to ani vo vzťahu k rozhodnutiam vo veci samej a o to menej v rozhodnutiach procesných.

Treba pritom zdôrazniť, že ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti nie je súdom prieskumným, ani súdom nadriadeným a ani ochrancom zákonnosti. Súdna moc je v Slovenskej republike rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd, čo vyplýva aj z vnútornej štruktúry ústavy (siedma hlava má dva oddiely, kde prvý upravuje ústavné súdnictvo a druhý všeobecné súdnictvo). Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

17. Ústavný súd opakovane judikuje, že považuje rozhodovanie všeobecného súdu o procesných otázkach za integrálnu súčasť civilného súdneho procesu, ktorá je zásadne výsadou všeobecného súdu. Preto takéto rozhodnutia meritorne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak ide o taký exces z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnému súdu ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika procesných rozhodnutí by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení zákona, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (rovnaké závery porovnaj m. m. napr. aj v I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09, IV. ÚS 248/08, II. ÚS 495/2018).

18. Po dôslednom preskúmaní veci ústavný súd konštatuje, že o taký prípad v danej veci nejde. Prerušenie konania, o ktoré vo veci sťažovateľky ide (v súlade s § 164 CSP ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na také konanie podnet), je prípadom fakultatívneho prerušenia konania, pri ktorom sa plne prejavujú atribúty nezávislého rozhodovania všeobecného súdu v rámci zákonom stanovenej diskrecie, ktorá prostredníctvom § 164 CSP umožňuje prerušiť konanie za predpokladu, že v prebiehajúcim konaní sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre jeho rozhodnutie. Tento predpoklad považovali všeobecné súdy v prejednávanej veci za splnený.

19. Sťažovateľka v podanej žalobe žiadala, aby bola žalovaná zaviazaná k povinnosti uskutočniť nápravu napadnutého rozhodnutia vo veci priznania invalidného dôchodku, ktorá mala spočívať jednak v úprave doby, od ktorej je sťažovateľke priznaný invalidný dôchodok (I), v úprave miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť s ohodnotením na 80 % (II), ďalej k povinnosti: potvrdiť skutočnosť, že invalidita vznikla ako následok pracovného úrazu (III), ušetriť sťažovateľku zbytočnej stresovej záťaže kontrolnými lekáorskými prehliadkami (IV), uvádzať meno posudkového lekára v odbornom posudku o invalidite (V), doručiť sťažovateľke potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti v termíne od 20. júla 2021 do 4. augusta 2021 (VI). Ďalšie tri nároky – povinnosť zaslať sťažovateľke písomné ospravedlnenie v znení špecifikovanom v petite žaloby (VII), zaplatiť sťažovateľke majetkovú ujmu (VIII) a primerané zadosťučinenie ako nemajetkovú ujmu (IX) boli

postúpené mestskému súdu ako súdu vecne a miestne príslušnému na rozhodnutie. Dôvodnosť uplatnenia týchto troch nárokov sťažovateľka odvíjala od údajného nesprávneho potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti vydaného posudkovou lekárkou. Ako následok obštrukcií pri vystavovaní potvrdenia o dočasnej pracovnej neschopnosti zo strany žalovanej jej zamestnávateľ vyrobil dlh kvôli neospravedlneným absenciám v práci, čím jej vznikol nárok na náhradu vzniknutej majetkovej ujmy. Náhradu nemajetkovej ujmy napokon odôvodnila jednak tým, že ak by ju žalovaná nediskriminovala pri posúdení jej zdravotného stavu, bola by uznaná invalidnou a bol by jej priznaný invalidný dôchodok od špecifického dátumu, a jednak tým, že v dôsledku konania žalovanej stratila prácu.

20. Krajský súd potvrdil rozhodnutie mestského súdu o prerušení konania z dôvodu, že rozhodnutie o uplatnených nárokoch je závislé od otázky, ktorú v danom konaní nie je oprávnený riešiť. O kľúčových otázkach, od ktorých sa bude odvíjať osud súvisiacich nárokov, totiž rozhoduje príslušný správny súd. Všeobecné súdy konštatovali, že pokiaľ ide o mieru zásahu do osobnostnej sféry sťažovateľky, jej skúmanie nie je založené len na subjektívne pociťovaných dôsledkoch, ale podstatné je aj to, či tieto dôsledky sú a prípadne aj do akej miery, následkom protiprávneho stavu. Ten je skúmaný v rámci správneho súdnictva a jeho výsledok (teda, či rozhodnutie žalovanej je vecne správne alebo nie) musí predchádzať rozhodnutiu o súvisiacich nárokoch sťažovateľky, o ktorých sa vedie spor na mestskom súde. Vecnú správnosť rozhodnutia žalovanej nemôže preskúmať súd v civilnom sporovom konaní. Pokiaľ by správny súd dospel k záveru o vecnej správnosti rozhodnutia žalovanej, toto nemôže byť považované za diskriminačné a rovnako nemožno pripustiť ani to, aby diskriminačný postup vyústil do vecne správneho rozhodnutia. V konaní pred správnym súdom sa teda rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu v civilnom konaní.

21. Za tejto situácie ústavný súd nepovažuje výklad a závery krajského súdu za arbitrárne či nedostatočne odôvodnené, a preto nemá dôvod do nich zasahovať. V okolnostiach danej veci môže mať súvisiace konanie význam pre rozhodnutie mestského súdu, a to tak v prípade úspechu žalovanej, ako aj v prípade jej neúspechu, keď bude môcť mestský súd pokračovať v spore a oprieť sa o závery správneho súdu k otázke opodstatnenosti uplatnenia súvisiacich nárokov sťažovateľky. Inak povedané, o sporných nárokoch sťažovateľky by nemohlo prebiehať dokazovanie, pokiaľ nie je známe, aký výsledok vzíde z konania týkajúceho sa preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovanej. Svoju argumentáciu týkajúcu sa špecifického charakteru antidiskriminačného sporu vrátane teórie o obrátenom dôkaznom bremene bude môcť prípadne následne uplatniť v ďalšom, pokračujúcom konaní, ak k nemu dôjde.

22. Ak sťažovateľka namietala nedostatočnosť odôvodnenia napadnutého uznesenia, ústavný súd s poukazom na § 236 CSP uvádza, že uznesenie predstavuje jednoduchšiu procesnú formu rozhodovania všeobecných súdov. I ono však musí obsahovať aspoň stručné odôvodnenie. Stručná forma odôvodnenia predstavuje predovšetkým objasnenie základných dôvodov, ktoré viedli k prijatiu uznesenia a ktoré sú spôsobilé výrok uznesenia rozumne a preskúmateľným spôsobom vysvetliť. Rozumné a preskúmateľné odôvodnenie výroku uznesenia predstavuje základné formulačné pravidlo, kde z osobitostí konkrétneho prípadu budú vyplývať osobitosti odôvodnenia v intenciách právneho posúdenia, t. j. prečo súd na konkrétne skutkové okolnosti aplikoval, resp. zvolil tento procesný postup a rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate uznesenia (*Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 861.*).

23. Napriek nespornej stručnosti napadnutého uznesenia sa ústavný súd nedomnieva, že by krajský súd rezignoval na svoju povinnosť odôvodniť nemeritórne rozhodnutie tak, aby bolo dostatočným podkladom na výrok, ktorým potvrdil rozhodnutie o prerušení konania. Krajský súd zodpovedal v napadnutom uznesení (v spojení s rozhodnutím mestského súdu) všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s procesným návrhom o prerušení konania, a jeho rozhodnutie nemožno považovať za ústavnoprávne neudržateľné.

24. Na tom nemôže nič zmeniť ani námietka sťažovateľky o tom, že jej odvolacie námietky nechal krajský súd bez povšimnutia. Sťažovateľka sústredila svoje odvolacie námietky do obsiahleho 57-stranového podania, pričom väčšina z nich sa týkala jej výhrad k procesnému postupu od momentu podania žaloby naprieč celým konaním na správnom súde, ako aj na súde civilnom, a rovnako koncipovala i ústavnú sťažnosť. Z napadnutého uznesenia je evidentné, že krajský súd rozhodoval výlučne o odvolaní smerujúcom proti rozhodnutiu, ktorým došlo k prerušeniu konania, a to v kontexte námietok sťažovateľky, ktoré sa k tomuto rozhodnutiu a prípadnému pochybeniu mestského súdu vzťahovali. V tejto súvislosti ústavný súd už konštantne uvádza, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto ak krajský súd v rámci dôvodov rozhodnutia stručne a jasne objasnil skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje to na záver o tom, že z tohto aspektu bolo plne realizované základné právo sťažovateľky na spravodlivý proces.

25. Sumarizujúc uvedené, ústavný súd túto časť ústavnej sťažnosti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

III.3. K namietanému porušeniu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru:

26. Argumentácia sťažovateľky sa zameriava na kritiku prerušenia konania aj z toho dôvodu, že týmto procesným postupom, pre ktorý nebol dôvod, vznikajú zbytočné prietahy v konaní.

27. Ústavný súd už stabilne judikuje, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právneho neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu, a že k vytvoreniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (II. ÚS 26/19, IV. ÚS 221/04). Avšak čl. 48 ods. 2 ústavy je potrebné vykladať aj v súvislosti s ostatnými článkami ústavy a je potrebné nazrieť aj do procesnoprávnych noriem upravujúcich postup súdov v civilnom súdnom konaní (v tomto prípade § 164 CSP).

28. Civilný sporový poriadok teda počíta s „prietahom“ v konaní spočívajúcim v možnom prerušení konania, a to s cieľom vyriešenia otázky, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie príslušného súdu. Takýto prietah, resp. odôvodnenú realizáciu takého fakultatívneho úkonu súdu podľa § 164 CSP nemožno potom považovať za zbytočný, ale za zákonom predpokladaný a v prípade riadneho odôvodnenia jeho realizácie neporušujúci základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 199/2019, II. ÚS 238/2020).

29. Príslušný súd si však pri fakultatívnom prerušení konania musí uvedomiť a najmä zvážiť, či prerušenie konania prispeje (alebo je dokonca predpokladom) k spravodlivému rozhodnutiu vo veci (t. j. k naplneniu dikcie čl. 46 ods. 1 ústavy) a tento dôvod prerušenia konania tak preváži nad záujmom na postupe bez zbytočných prieťahov, ktorý je rozhodnutím o prerušení konania dotknutý. Pri fakultatívnom prerušení konania (na rozdiel od obligatórneho podľa § 162 CSP) je to práve súd, ktorý vyvažuje jednotlivé záujmy stojace pri prerušení konania proti sebe – záujem na spravodlivom rozhodnutí veci a záujem na konaní bez zbytočných prieťahov. Vyváženie stretu týchto záujmov v prospech záujmu na spravodlivom rozhodnutí veci pretavené do rozhodnutia o prerušení konania teda musí byť v prípade fakultatívneho prerušenia konania riadne zdôvodnené v odôvodnení rozhodnutia, ktorým sa konanie prerušuje.

30. Pokiaľ krajský súd napadnuté konanie prerušil, treba vychádzať z toho, že vykonal voľbu medzi viacerými do úvahy prichádzajúcimi procesnými postupmi zrejme s cieľom racionálne organizovať konanie v zmysle zásady procesnej ekonomie. Proti takejto voľbe krajského súdu nemožno mať v zásade námietky. Ústavný súd ju za daných okolností ani nemieni spochybníť, keďže ide o procesný postup, ktorý je zákonom dovolený.

31. Podstatné je i to, že prerušenie konania, kým nedôjde k odpadnutiu prekážky postupom predvídaným zákonom, znamená, že sa nemôžu v prerušenom konaní vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty strán sporu (§ 165 CSP). Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nečinnosť orgánu verejnej moci v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu, tak ako to je v danom prípade, neposudzuje ako zbytočné prieťahy v konaní [napr. II. ÚS 3/00, I. ÚS 78/02, III. ÚS 42/02, IV. ÚS 280/04, ale aj III. ÚS 2/2016, či m. m. I. ÚS 153/2021 (ZNaU 37/2021)]. Preto aj v tejto časti ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

32. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 23. apríla 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu